

Strasbūras, 2018 10 23
COM(2018) 800 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

2019 m. Komisijos darbo programa

Pažadų tesėjimas ir pasiruošimas ateičiai

I. Pažadų tesėjimas ir pasiruošimas ateičiai

Ateinantys mėnesiai mūsų Europos Sąjungai bus lemtingi. Kitų metų gegužės mėn. europiečiai balsuos Europos Parlamento rinkimuose. 2018 m. rugsėjo 12 d. pranešime apie Sąjungos padėtį Komisijos Pirmininkas pabrėžė, kad rinkėjų sprendimai parodys, ar jie tiki, kad Europos Sąjunga yra pajėgi spręsti uždavinius, kurių valstybės narės negali išspręsti pavieniui.

Tokie uždaviniai yra, pavyzdžiui, užtikrinti, kad vėl pradėjusi augti Europos ekonomika iš tiesų duotų naudos visiems, – tam reikia investuoti į ateities profesijas ir pasinaudoti perėjimo prie skaitmeninės mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos teikiamomis galimybėmis. Su migracija susiję uždaviniai (nors jų praėjus 2015–2016 m. krizei gerokai sumažėjo) dar kurį laiką neduos ramybės ir vers ieškoti tvarių Europos lygmens sprendimų. Turėsime atremti iššūkius, kuriuos mūsų demokratinėms visuomenėms, mūsų vertybėms ir saugumui kelia teroristiniai bei kibernetiniai išpuoliai ir vis dažnesnės dezinformacijos kampanijos. Spręsime uždavinius, kylančius dėl vis didesnio nestabilumo pasaulyje, kuriame demografinė padėtis, konkurencija dėl išteklių ir klimato kaita verčia bendrai ieškoti tvarių sprendimų, nepaisant to, kad kai kas ėmė abejoti savo įsipareigojimu institucijoms ir taisyklėmis, dėl kurių per pastaruosius 50 metų pasaulio tvarka tapo pozityvesnė.

Šįkart Europa privalo įrodyti, kad mūsų Sąjunga yra vieninga, tvirta ir demokratiška ir kad šiuos uždavinius galime išspręsti tik veikdami išvien – taip apsaugosime, apginsime savo piliečius ir suteiksime jiems galių.

Nuo pat kadencijos pradžios Komisija savo metinėse darbo programose sutelkė dėmesį į didžiausias problemas, kurias spręsdami Europos lygmeniu, jos manymu, galėtume pasiekti geriausių rezultatų. Pateikėme visus teisės aktų, kurių reikia, kad būtų pasiekta teigiamų pokyčių įgyvendinant dešimt Europos Komisijos 2014–2019 m. prioritetų, pasiūlymus, įskaitant kartu su pranešimu apie Sąjungos padėtį pateiktas iniciatyvas. Su Europos Parlamentu ir Taryba sutarėme dėl beveik pusės pasiūlymų, o dar 20 proc. pasiūlymų svarstymas gerokai pasistūmėjo į priekį. Dabar svarbiausia priimti likusius siūlomus teisės aktus, įskaitant visus bendrose deklaracijose nurodytus prioritetinius siūlomus teisės aktus, ir veiksmingai juos įgyvendinti. Dialogo, kurį Komisija rengdama šią darbo programą palaikė su Europos Parlamentu ir Taryba, rezultatai patvirtino, kad institucijos yra bendrai įsipareigojusios ne tik išlaikyti, bet ir toliau spartinti tempą. Atėjo laikas įrodyti, kad drauge galime pasiekti šį tikslą.

Kad dėmesį būtų galima skirti jau pateiktiems pasiūlymams, šių metų darbo programoje Komisija pristato tik kelias naujas iniciatyvas – jos kartu su pranešime apie Sąjungos padėtį pateiktomis iniciatyvomis yra būtinos norint visiškai įgyvendinti 10 prioritetų. Tomis iniciatyvomis siekiama išspręsti likusius uždavinius, kurių visi turime ryžtingai imtis: užbaigti su migracija susijusį darbą, stiprinti ekonominę ir pinigų sąjungą, švelninti pasaulio prekybos sistemoje augančią įtampą, reaguoti į nesiliaujančius teisinės valstybės iššūkius kai kuriose valstybėse narėse ir susitarti su Jungtine Karalyste dėl jos išstojimo iš Sąjungos. Ruošdamasi ateičiai, Komisija taip pat sutelks dėmesį į priimtų teisės aktų įgyvendinimą ir esamo *acquis*

vertinimą. Ji taip pat siūlo atšaukti arba panaikinti kelis nebeaktualius pasiūlymus ir teisės aktus.

Galiausiai šioje darbo programoje pateikiamos Sibiu veiksmų gairės, kurioms tvirtai pritarė Europos Parlamentas ir kurios buvo įtrauktos į Vadovų darbotvarkę. Sibiu aukščiausiojo lygio susitikimas vyks 2019 m. gegužės 9 d. – Europos dieną, praėjus šešioms savaitėms nuo „Brexit’o“ ir likus dviem savaitėms iki Europos Parlamento rinkimų. Tai bus nepaprastai svarbi proga 27 valstybių ES susitarti dėl savo ateities 2025 m. Todėl svarbu iki Sibiu susitikimo pasiekti politinį susitarimą dėl Komisijos pasiūlymo dėl paprastesnės lanksčios būsimos biudžeto programos. Be to, ruošdamasi aukščiausiojo lygio susitikimui, Komisija artimiausiais mėnesiais ims įvairių ateities perspektyvomis grindžiamų veiksmų, kad ES vadovai galėtų grąžinti pasitikėjimą mūsų 27 valstybių narių Sąjungos ateitimi.

II. Visiškas J.-C. Junckerio vadovaujamos Komisijos 10-ies prioritetų įgyvendinimas iki Europos Parlamento rinkimų

Naujas darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų postūmis

Europos ekonomikos rezultatai geri: 2017 m. ekonomikos augimas buvo didžiausias per 10 metų. Užimtumas ir investicijos pasiekė prieš krizę buvusį lygį, o valstybės finansų būklė labai pagerėjo. Tačiau ekonominė, socialinė ir fiskalinė padėtis valstybėse narėse vis dar nevienoda. Kintant pasaulio ekonomikos sąlygoms, privalome pasinaudoti dabartiniu pagreičiu – toliau skatinti taikyti politiką, suteikiančią galimybę pasinaudoti naujomis ekonominėmis galimybėmis ir padedančią paruošti ekonomiką kilsiantiems iššūkiams.

Todėl būtina ir toliau investuoti į reformas, kurių reikia, kad Sąjungos ekonomikos augimas išliktų stabilus ir tvarus. Šiuolaikiški, teisingi ir suderinti Komisijos pasiūlymai dėl būsimos daugiametės 27 valstybių narių Sąjungos finansinės programos padės Sąjungai siekti bendrų kito dešimtmečio tikslų. Tuose pasiūlymuose daugiausia dėmesio skiriama Bratislavoje ir Romoje ES vadovų sutartoms sritims, kuriose Sąjunga gali pasiekti geriausių rezultatų. Jais remiantis bus galima spręsti pagrindinius uždavinius, pavyzdžiui, jaunimo nedarbo, migracijos, saugumo, technologinės bei skaitmeninės transformacijos ir perėjimo prie tvaresnės mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos. Sibiu aukščiausiojo lygio susitikime turėtų būti patvirtintas politinis susitarimas dėl būsimo biudžeto. Tai įrodytų, kad 27 valstybių narių Sąjunga yra vieninga, turi aiškią kryptį ir yra pasirengusi bei pajėgi lemti savo likimą ir tesėti savo piliečiams duotus pažadus.

Viešosios lėšos skatina tinkamas investicijas, tačiau darbo vietas kuria ir ekonomikos augimą skatina įmonės. Todėl privalome ir toliau telkti turimus išteklius. Investicijų planas Europai (vadinamasis Junckerio planas) jau pritraukė 344 mlrd. eurų papildomų investicijų ir viršijo pradinį tikslą – 315 mlrd. eurų. Tikimasi, kad iki 2020 m. pagal šį planą bus sukurta 1,4 mln. darbo vietų, o ES bendrasis vidaus produktas padidės 1,3 proc. Junckerio planas buvo sustiprintas ir išplėstas siekiant iki 2020 m. pabaigos sutelkti apie 500 mlrd. eurų papildomų

investicijų. Komisija įvertins daromą pažangą ir nustatys tolesnius investicijų skatinimo būdus, be kita ko, pagal būsimą programą „InvestEU“.

Turime susitarti ir dėl likusių pasiūlymų, kuriais siekiama pereiti prie inovacijas, darbo vietų kūrimą, ekonomikos augimą ir tausų mūsų ribotų išteklių naudojimą skatinančios žiedinės ekonomikos. Kad sumažintume į mūsų vandenynus ir jūras patenkančių kenksmingų plastikų kieki, o bendroves rimtai paskatintume ieškoti tvarių ir novatoriškų alternatyvų, turime nedelsdami susitarti dėl pasiūlymo dėl vienkartininių plastikinių gaminių. Taip Europoje paskatinsime inovacijas, Europos bendrovėms sudarysime sąlygas aplenkti pasaulines technologijų srities varžoves ir ateityje paspartinsime tvarų ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą.

Sujungta bendroji skaitmeninė rinka

Europiečiai jau jaučia sujungtos bendrosios skaitmeninės rinkos teikiamą naudą: panaikinti tarptinklinio ryšio mokesčiai, ES piliečiai gali bet kurioje ES šalyje naudotis filmų, sporto, muzikos, vaizdo žaidimų ir elektroninių knygų prenumeratos paslaugomis, o nuo šių metų gruodžio mėn. apsipirkdami internetu jie nebebus nepagrįstai diskriminuojami tik dėl savo gyvenamosios vietos.

Iš 30 su bendrąja skaitmenine rinka susijusių Komisijos parengtų teisėkūros iniciatyvų 18 jau tapo teisės aktais. Dabar labai svarbu priimti likusius pasiūlymus, įskaitant pasiūlymus dėl autorių teisių, e. privatumo ir sutarčių teisės. Taip pat svarbu kuo greičiau įsteigti Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centrą ir sukurti Nacionalinių koordinavimo centrų tinklą – jie padės išlaikyti ir plėtoti ES bendrajai skaitmeninei rinkai apsaugoti būtinus su kibernetiniu saugumu susijusius technologinius ir pramonės pajėgumus.

Toliau spręsimė vis didėjančią su dirbtiniu intelektu susijusį iššūkį – sudarysime sąlygas visoje Europos Sąjungoje vykdyti koordinuotą veiklą ir tęsime įvairius šiais metais jau pradėtus veiksmus. Komisija su vyriausiąja įgaliotine pateiks naują bendrą veiksmų planą – juo siekiama Europoje kovoti su internete visuotinai plintančia dezinformacija, kuri kenkia europiečių pasitikėjimui demokratiniiais procesais ir institucijomis, taip pat mūsų nepriklausoma ir laisva žiniasklaida. Tai problema, kurią ypač svarbu išspręsti dar prieš kitais metais vyksiančius Europos Parlamento rinkimus.

Taip pat parengsime rekomendaciją nustatyti Europos elektroninių sveikatos įrašų mainų formą. Tai palengvins tarpvalstybinį keitimąsi pacientų duomenimis. Rekomendacija bus naudinga pacientams bei sveikatos priežiūros paslaugų teikėjams, o sveikatos priežiūros paslaugų skaitmeninimas paskatins medicinos pažangą. Visuomenės sveikatos srityje pasiūlysime išsamią endokrininę sistemą ardančių medžiagų reglamentavimo sistemą.

Atspari energetikos sąjunga ir perspektyvi klimato kaitos politika

Kad užtikrintų tvarų, nepriklausomą ir saugų energijos tiekimą piliečiams, ES pastaruosius ketverius metus investavo į savo energetikos sąjungą. ES pirmauja pasaulinėje kovoje su klimato kaita ir yra vienintelis didelis ekonominis vienetas, teisės aktuose numatęs pagal

Paryžiaus susitarimą iki 2030 m. bent 40 proc. sumažinti išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį.

Turime ir toliau siekti, kad teisėkūros institucijos susitartų dėl likusių teisės aktų rinkinio „Švari energija visiems europiečiams“ pasiūlymų. Kad ES energijos vidaus rinka geriau veiktų, o valstybės narės būtų solidaresnės, teisėkūros institucijoms labai svarbu susitarti dėl bendrų taisyklių, taikomų prie Europos dujų rinkos prijungiamiems dujotiekiams, ir baigti rengti naujus teisės aktus dėl elektros energijos rinkų. Taip pat turime susitarti dėl pasiūlymų, kuriuos Komisija pateikė pagal judumo teisės aktų rinkinį „Europa kelyje“ (taip užtikrinsime, kad mūsų saugaus, netaršaus ir susietojo judumo darbotvarkė būtų įgyvendinta laiku), ir Komisijos pasiūlymų dėl tvaraus finansavimo, kuriais siūloma sutelkti ES klimato ir darnaus vystymosi darbotvarkei remti būtinają privatų kapitalą.

Laiku priėmę šias priemones užtikrinsime, kad būtų nustatytos 2030 m. ES klimato politikos rėmimo priemonės ir teisinė sistema. Taikant šią klimato ir energetikos politiką, iki 2030 m. bendras išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis bus sumažintas maždaug 45 proc., t. y. bus viršytas pagal Paryžiaus susitarimą ES priimtas įsipareigojimas iki 2030 m. išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti bent 40 proc., palyginti su 1990 m. Šios priemonės padės laikytis užsibrėžto kurso – iki 2050 m. išmetamųjų teršalų kiekį sumažinti maždaug 60 proc. Tačiau to nepakanka, kad ES galėtų padėti pasiekti Paryžiaus susitarime nustatytus temperatūros tikslus. Naujausioje specialiojoje Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos ataskaitoje aiškiai patvirtinamas neigiamas klimato kaitos poveikis, todėl Komisija atsižvelgs į šias aplinkybes ir, rengdamasi 2018 m. gruodžio mėn. Katovicuose vykšančiai klimato kaitos konferencijai, pasiūlys ES ilgalaikio išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimo strategiją. Be to, Komisija pateiks energetikos sąjungos būklės ataskaitą ir Europos, kaip vienos iš baterijų sektoriaus lyderių, pajėgumų skatinimo pažangos ataskaitą.

Stipresnė ir teisingesnė vidaus rinka, turinti tvirtesnę pramonės pagrindą

2018 m. minime bendrosios rinkos 25-mečio sukaktį. Bendroji rinka sudaro penktadalį pasaulio ekonomikos. Tai yra unikalūs ir didžiausias Europos turtas, padedantis jos ekonomikai augti, o bendrovėms klestėti, diegti inovacijas ir kurti darbo vietas. Mūsų bendras balsas girdimas pasaulyje – galime veiksmingai diktuoti standartus ir rodyti pavyzdį, kaip spręsti, pavyzdžiui, duomenų apsaugos, didžiųjų duomenų, dirbtinio intelekto ir automatizavimo klausimus, tokiu būdu skleisdami savo vertybes ir formuodami pasaulio ekonomiką.

Dabar privalome ištesėti pažadą kuo geriau išnaudoti visas bendrosios rinkos teikiamas galimybes. Kad produktai būtų saugūs ir sustiprėtų pasitikėjimas bendrąja rinka, labai svarbu susitarti dėl tebesvarstomų paslaugų ir prekių dokumentų rinkinio pasiūlymų. Turime dar labiau stengtis susitarti dėl bendros konsoliduotosios pelno mokesčio bazės ir pasiūlymų sąžiningai ir veiksmingai apmokestinti skaitmeninę ekonomiką, kuriais siekiama, kad visos – tiek didelės, tiek mažos – bendrovės mokėtų teisingą joms tenkančią uždirbto pelno mokesčio dalį. Be to, laikas pasiekti susitarimą dėl pasiūlymų taikyti teisingą ir veiksmingą pridėtinės vertės mokesťį, supaprastinti sistemą, ypač taikomą mažosioms įmonėms, užtikrinti, kad ji būtų apsaugota nuo sukčiavimo, ir modernizuoti lengvatinių pridėtinės vertės mokesčio tarifų

nustatymo sistemą. Reikėtų susitarti ir dėl bendrovių teisės srities pasiūlymų, kuriais siekiama užtikrinti, kad kai kurios bendrovės nepiktnaudžiautų teise judėti ir plėstis tarpvalstybiniu mastu, vengdamos mokesčių ar pažeisdamos darbuotojų teises. Reikėtų skubiai susitarti ir dėl siūlomų teisės aktų dėl naujų galimybių vartotojams. Priėmus šį naują dokumentų rinkinį bus modernizuoti bei supaprastinti vartotojų apsaugos teisės aktai ir sustiprintos individualios teisių gynimo priemonės – suteikta galimybė teikti atstovaujamuosius ieškinius.

Tam, kad būtų galima užtikrinti finansinį stabilumą, remti bendrąją rinką ir įvairinti Europos įmonių, įskaitant mažesniąsias, finansavimo šaltinius, labai svarbu, kad nepriekaištingai veiktų kapitalo rinkų sąjunga ir jos didelės bei likvidžios rinkos. Pats laikas susitarti dėl pasiūlymų dėl visos Europos asmeninės pensijos produkto, Europos rinkos infrastruktūros reformos, ES finansų priežiūros struktūros gerinimo ir pasiūlymo dėl įmonių nemokumo, restruktūrizavimo ir antrosios galimybės. Taip pat reikėtų susitarti dėl kitų su kapitalo rinkų sąjunga susijusių pasiūlymų, t. y. pasiūlymų dėl sutelktinio finansavimo, padengtųjų obligacijų, tarpvalstybinio investicinių fondų vienetų platinimo palengvinimo, MVĮ įtraukimo į viešųjų rinkų prekybos sąrašus skatinimo ir proporcingesnių bei veiksmingesnių investicinėms įmonėms taikomų taisyklių. Be to, atsižvelgiant į neseniai atskleistus pinigų plovimo finansų sektoriuje atvejus, labai svarbu greitai susitarti dėl pasiūlymų vykdyti griežtesnę kovos su pinigų plovimu priežiūrą ir taip užtikrinti, kad visoje ES būtų griežčiau prižiūrima, kaip laikomasi taisyklių, ir geriau užtikrinamas jų taikymas.

Bendroji rinka yra naudinga ne tik verslui – ji taip pat užtikrina aukštus socialinius standartus ir darbuotojų apsaugą. Prieš metus Geteborgo socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime Europos Parlamentas, Europos Sąjungos Taryba ir Europos Komisija paskelbė apie Europos socialinių teisių ramstį. Komisija savo kompetencijos srityse ėmėsi tolesnių su juo susijusių veiksmų – pradėjo įgyvendinti konkrečias iniciatyvas. Dabar reikia susitarti dėl Europos darbo institucijos įsteigimo, taip pat dėl pasiūlymų sukurti geresnę profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą ir užtikrinti, kad visiems, įskaitant asmenis, dirbančius pagal netipines sutartis, būtų sudarytos skaidresnės ir nuspėjamesnės darbo sąlygos. Turime susitarti dėl valstybių narių socialinės apsaugos sistemų koordinavimo, darbuotojų apsaugos nuo vėžį sukeliančių cheminių medžiagų ir naudojimosi socialine apsauga taisyklių peržiūros. Pats laikas galutinai susitarti ir dėl Europos prieinamumo akto, pagal kurį neįgalieji galės veiksmingiau naudotis jiems priklausančiomis lygiomis teisėmis, taigi visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime ir darbo rinkoje.

Palaikyti, užtikrinti ir stiprinti bendrąją rinką yra nuolatinė užduotis. Privalome šalinti likusias spragas ir tobulinti jos veikimą. Todėl labai svarbu susitarti dėl tebesvarstomų teisėkūros procedūra priimamų aktų ir tinkamo reglamentavimo nuostatų įgyvendinimo valstybėse narėse. Atsižvelgdama į gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime vyksiančias vadovų diskusijas, Komisija pateiks komunikatą, kuriame bus svarstoma, kaip pašalinti likusias kliūtis ir kokių veiksmų Europa turi imtis, kad pasinaudotų naujomis kintančios pasaulinės aplinkos teikiamomis galimybėmis.

Stipresnė ir teisingesnė ekonominė ir pinigų sąjunga

2019 m. sausio 1 d. minėsime bendros valiutos 20-mečio sukaktį. Euru kasdien naudojasi 340 mln. europiečių devyniolikoje valstybių narių. Euro zonoje sukuriama beveik 85 proc. 27 valstybių narių Sąjungos bendrojo vidaus produkto. Ji ne tik atlaikė didžiausią mūsų laikų finansų krizę, bet ir sustiprėjo. Atėjo laikas aiškiau apibrėžti strateginį euro vaidmenį pasaulyje ir jį sustiprinti iš pagrindų. Todėl labai svarbu baigti kurti kapitalo rinkų sąjungą.

Taip pat labai svarbu priimti į Europos ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimo veiksmų planą įtrauktus pasiūlymus, įskaitant pagal būsimą daugiametę finansinę programą siūlomas biudžeto priemones. Taip sustiprinsime ekonominę ir pinigų sąjungą, visų pirma Europos stabilizavimo funkciją ir reformų rėmimo programą, ir užtikrinsime, kad būtų didinamas makroekonominis atsparumas, vykdomos struktūrinės reformos ir stiprinama konvergencija. 2018 m. birželio mėn. euro zonos aukščiausiojo lygio susitikime visų valstybių narių vadovai susitarė baigti kurti bankų sąjungą ir tuo tikslu, be kita ko, sukurti Bendro pertvarkymo fondo bendrą finansinio stabilumo stiprinimo priemonę, taip pat siekti pažangos kuriant Europos indėlių garantijų sistemą. Jie taip pat susitarė stiprinti Europos stabilumo mechanizmo, kaip krizių valdymo priemonės, vaidmenį ir jį toliau tobulinti. Šį darbą reikia laikyti prioritetu ir visų pirma kuo greičiau susitarti dėl pasiūlymų, kuriais siekiama sumažinti riziką bankų sektoriuje, ir neveiksnių paskolų mažinimo dokumentų rinkinio. Norint sukurti atsparią euro zoną, būtina, kad valstybės narės būtų atsparios ir suintensyvėtų ekonominė ir socialinė konvergencija. Siekdama šio tikslo, Komisija toliau stiprins ir orientuos Europos semestrą, kad paremtų valstybes nares, siekiančias tvaraus, įtraukaus ir ilgalaikio ekonomikos augimo, ir suteiktų joms gairių.

Subalansuota ir pažangi globalizacijai suvaldyti skirta prekybos politika

Mūsų politikos mastas, bendros vertybės ir paskirtis rodo, kad Europos Sąjunga šioje srityje yra unikali – ji yra sudariusi prekybos susitarimus su 69 pasaulio šalimis, kurioms tenka 40 proc. pasaulio bendrojo vidaus produkto. Tačiau didėjanti įtampa ir mažėjantis pasaulio prekybos tvarkos nuspėjamumas rodo, kad turime nuolat iš naujo pabrėžti įsipareigojimą išsaugoti ir stiprinti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę sistemą. Šį įsipareigojimą labai tvirtai parodytume, jei kuo greičiau sudarytume ES ir Japonijos ekonominės partnerystės susitarimą – didžiausią Europos Sąjungos kada nors sudarytą prekybos susitarimą. Taip pat sieksime, kad kuo greičiau įsigaliotų susitarimai su Singapūru ir Vietnamu, ir būtų užbaigtos derybos, per kurias iš esmės pasiektas susitarimas (derybos su Meksika) arba kurios jau gerokai pasistūmėjo (pavyzdžiui, derybos su Čile ir MERCOSUR šalimis). Kuo didesnės pažangos turime siekti ir tebevykstančiose derybose dėl prekybos su kitomis šalimis, pavyzdžiui, Australija ir Naująja Zelandija.

ES turi pagrindą tvirtai ir ryžtingai palaikyti prekybos santykius, tačiau ji nėra naivi. Svarbu, kad teisėkūros institucijos nedelsdamos susitartų dėl tiesioginių užsienio investicijų tikrinimo pasiūlymo, kuriuo remiantis būtų galima stebėti, ar užsienio įmonės neperima tam tikrų objektų kontrolės, siekdamos pakenkti ES interesams, ir užkirsti tokiam perėmimui kelią. Atėjo laikas valstybėms narėms rasti išeitį iš aklavietės ir susitarti dėl siūlomos tarptautinės viešųjų pirkimų priemonės, kurią taikant būtų galima užkirsti kelią ES bendrovių diskriminacijai trečiųjų šalių viešųjų pirkimų rinkose, ir dėl dvejopos paskirties prekes

reglamentuojančių taisyklių reformos, kurios tikslas – neleisti prekybos dingstimi įvežti prekių, kuriomis gali būti naudojamos pagrindinėms žmogaus teisėms pažeisti.

Tarpusavio pasitikėjimu grindžiama teisingumo ir pagrindinių teisių erdvė

Vienas iš svarbiausių prioritetų pastaruosius ketverius metus buvo pagrindinių teisių apsaugos ir saugumo užtikrinimas. Tam, kad būtų galima baigti kurti veiksmingą saugumo sąjungą, labai svarbu susitarti dėl pasiūlymų dėl tarpvalstybinės teisėsaugos institucijų prieigos prie elektroninių įrodymų, dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo, tapatybės kortelių apsaugos priemonių tobulinimo ir dėl tarpvalstybinės teisėsaugos institucijų prieigos prie finansinių duomenų ir jų naudojimo palengvinimo. Be to, siekdami užkirsti kelią teroristinei veiklai, turime imtis papildomų veiksmų – susitarti dėl teroristinio turinio skleidimo internete prevencijos priemonių ir išplėsti Europos prokuratūros įgaliojimus, kad ji galėtų kovoti ir su tarpvalstybiniu terorizmu.

Jei norime, kad Europos saugumo, migracijos ir sienų valdymo informacinių sistemų tarpusavio sąveika būtų pažangesnė ir veiksmingesnė, turime kuo greičiau susitarti dėl pasiūlymo dėl šių sistemų sąveikos ir dėl tam tikrų sistemų, pavyzdžiui, Europos nuosprendžių registrų informacinės sistemos, sistemos EURODAC ir Vizų informacinės sistemos, atnaujinimo.

Vykstant įvairiems skandalams – nuo „Dieselgate“ iki „Luxleaks“ ir nuo „Panama Papers“ iki „Cambridge Analytica“ – viešumon iškilusi informacija rodo, kad pranešėjai gali atlikti svarbų vaidmenį atskleisdami neteisėtą veiklą, kenkiančią visuomenės interesams ir piliečių gerovei. Todėl turime susitarti dėl patikimesnės asmenų, pranešančių apie ES teisės pažeidimus, apsaugos.

Taip pat privalome užtikrinti, kad ES teiktų veiksmingesnę pagalbą nuo gaivalinių nelaimių nukentėjusiems asmenims, – tuo tikslu turime susitarti dėl siūlomo Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmo („rescEU“).

Viena iš Sąjungos vertybių – teisinės valstybės principas. Tvirtai jo laikydamiesi puoselėjame demokratiją ir pagarbą pagrindinėms teisėms. Šis principas – Europos Sąjungos, kurioje veikia vidaus rinka, vienodai taikomi teisės aktai, tinkamai naudojamas biudžetas, o valstybės narės ir jų piliečiai, pasitikėdami vieni kitais, drauge siekia bendrų tikslų, veikimo pagrindas. Siekiant nustatyti, ar minėtos vertybės, visų pirma teisinės valstybės principas, nebuvo šiurkščiai pažeisti, dviem valstybėms pradėta taikyti Sutartyse nustatyta procedūra. Vis didesnę susirūpinimą kelia ir kai kurios kitos valstybės narės. Todėl darosi akivaizdu, kad Europos Sąjunga ir jos valstybės narės turi labiau puoselėti teisinės valstybės principą ir jo laikytis. Tuo tikslu Komisija ketina pristatyti iniciatyvą, kuria siekiama dar labiau sustiprinti 2014 m. priimtas teisinės valstybės priemones.

Nauja migracijos politika

Nors krizė jau įveikta, migracijos spaudimas tebėra vienas iš pagrindinių Europos piliečiams susirūpinimą keliančių klausimų. Tinkamas migracijos valdymas – uždavinys, kurį turėsime visapusiškai spręsti dar daugelį metų.

Nors į Europos Sąjungą neteisėtai atvykstančių asmenų skaičius sumažėjo 95 proc., palyginti su didžiausiu – 2015 m. spalio mėn. – skaičiumi, šiais metais taip pat paaiškėjo, kad svarbu atidžiai stebėti visus maršrutus: migrantų srautai labai sumažėjo centrinėje Viduržemio jūros regiono dalyje, bet padidėjo rytinėje ir ypač vakarinėje Viduržemio jūros regiono dalyse. Migracijos maršrutai ir veiksniai nuolat kinta, todėl turime ruoštis ateičiai. Svarbiausias prioritetas – susitarti dėl nepriekaištingai veikiančios atsakomybės ir solidarumo principais grindžiamos bendros Europos prieglobsčio sistemos. Iki šiol preliminarai arba iš dalies susitarta dėl penkių iš septynių pirminių šios sistemos reformos pasiūlymų, o dabar turėtų būti imamasi galutinių jų priėmimo veiksmų. Reikia įtraukti kartu su pranešimu apie Sąjungos padėtį pristatytus pakeitimus, kuriais siekiama sustiprinti operatyvinius naujos Europos prieglobsčio agentūros pajėgumus. Tuo pat metu reikėtų stengtis susitarti ir dėl likusių dviejų pasiūlymų: Dublino sistemos reformos ir Prieglobsčio procedūrų reglamento.

Migracijos politika patikima, jei piliečiai yra tikri, kad mūsų išorės sienos valdomos veiksmingai ir kad galime apsaugoti tuos, kuriems to reikia, ir grąžinti atgal tuos, kuriems to nereikia. Labai svarbu, kad grąžinimo politika būtų nuosekli bei veiksminga ir sumažėtų neteisėtos migracijos paskatų. Šiems tikslams pasiekti būtinus pasiūlymus Komisija jau pateikė. Be to, turime skubiai susitarti dėl Grąžinimo direktyvos reformos ir sustiprinti Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros pajėgumus – iki 2020 m. įsteigti nuolatines 10 000 ES sienos apsaugos pareigūnų pajėgas, sustiprinti tos agentūros įgaliojimus grąžinimo srityje ir leisti jai plačiau veikti šalyse partnerėse už ES ribų.

Kartu Europa turi daugiau nuveikti dėl teisėtos migracijos. Turime būti pasirengę tinkamai reaguoti į darbo rinkos poreikius ir spręsti kvalifikuotų darbuotojų trūkumo problemą atsižvelgdami į ES interesus. Todėl labai svarbu susitarti dėl persvarstytos ES mėlynosios kortelės sistemos – ji padės pritraukti aukštos kvalifikacijos trečiųjų šalių piliečių ir sudarys jiems sąlygas lengviau atvykti dirbti į Europą ir padėti gerinti mūsų ekonomikos rezultatus.

Iki 2018 m. gruodžio mėn. Komisija paskelbs komunikatą dėl vizų režimo abipusiškumo, kuriuo sieks įvertinti esamą padėtį ir galimus problemų, susijusių su abipusiškumo principo nesilaikymu vizų politikos srities santykiuose su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, sprendimo būdus.

Svarbesnis vaidmuo pasaulyje

Mūsų vienybė – Europos galybė. Vieniinga Europa yra tvirta taikos, darnaus vystymosi, saugumo ir stabilumo siekianti pasaulio veikėja, remianti demokratiją, ginanti žmogaus teises ir propaguojanti teisinės valstybės principus.

Kad Europa galėtų išlaikyti šį statusą, Komisija ne tik sieks susitarti dėl siūlomų finansinių programų, sustiprinsiančių Europos, kaip pasaulinės veikėjos, vaidmenį, bet ir nepaliaus raginti skubiai imtis tolesnių su veiksmingesnio ES bendros užsienio ir saugumo politikos sprendimų priėmimo iniciatyva susijusių veiksmų. Ji taip pat toliau sieks įgyvendinti Visuotinę ES užsienio ir saugumo politikos strategiją, visų pirma santykiuose su Indija, Lotynų Amerikos ir Vidurinės Azijos šalimis.

Bus toliau kuriamas siūlomas naujas Afrikos ir Europos tvarių investicijų ir darbo vietų kūrimo aljansas. Šiuo tikslu toliau įgyvendinsime ES išorės investicijų planą, kuriuo siekiama ryžtingo tikslo – iki 2020 m. pritraukti iki 44 mlrd. eurų tvarių investicijų.

Vienas iš svarbiausių prioritetų liks mūsų kaimynystės politikos įgyvendinimas rytinėse ir pietinėse kaimyninėse šalyse. ES plėtros klausimu Komisija teiks metines pažangos, pasiektos bendradarbiaujant su visais susijusiais partneriais, ataskaitas. Be to, Komisija įvertins ir priims nuomonę dėl Bosnijos ir Hercegovinos prašymo tapti šalimi kandidate.

Demokratinų pokyčių sąjunga

Pastaruosius ketverius metus Komisija siekė, kad Europos Sąjunga būtų demokratiškesnė, pavyzdžiui, pradėjo politiką formuoti atsižvelgdama į piliečių nuomonę, didino sprendimus priimančių Komisijos pareigūnų ir interesų grupių atstovų susitikimų skaidrumą, skelbė derybų dėl prekybos susitarimų įgaliojimus ir į politikos formavimo procesą įtraukė geresnio reglamentavimo principus. Padaryta reikšmingų Europos politinių partijų finansavimo taisyklių pakeitimų, dėl kurių Europos politinių partijų ir joms priklausančių partijų ryšiai taps skaidresni, padidės demokratinis teisėtumas (finansavimas bus labiau susietas su elektorato pasirinkimu) ir bus geriau užtikrinamas reikalavimų vykdymas siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui viešosiomis išlaidomis.

Siekdami apsaugoti savo demokratines vertybes turime užtikrinti, kad artėjantys rinkimai būtų laisvi ir sąžiningi. Todėl privalome skubiai susitarti dėl pasiūlymų, kuriais siekiama geriau apsaugoti mūsų demokratinius procesus nuo trečiųjų šalių manipuliavimo ir privačių interesų. Pirmenybė turėtų būti teikiama pasiūlymui leisti taikyti sankcijas Europos politinėms partijoms už asmens duomenų apsaugos pažeidimus siekiant daryti tikslinį poveikį Europos rinkimų rezultatams.

Unikali ir naujoviška priemonė, kuria naudodamiesi piliečiai gali prisidėti prie ES lygmens darbotvarkės kūrimo, t. y. tiesiogiai prašyti Komisijos imtis veiksmų jiems rūpimu klausimu, yra Europos piliečių iniciatyvos. Kad ši priemonė būtų patogesnė ir būtų galima pasinaudoti visomis jos teikiamomis galimybėmis, labai svarbu greitai susitarti dėl reglamento reformos, kuria siekiama sudaryti piliečiams sąlygas lengviau imtis naujų iniciatyvų ir joms pritarti. Reaguojame ir į piliečių pageidavimus, išsakytus per viešas konsultacijas, pavyzdžiui, pateikėme pasiūlymą panaikinti reikalavimą dukart per metus keisti laiką.

Nuo pat kadencijos pradžios Komisija pabrėžė, kad Sąjunga turi daugiau dėmesio skirti svarbiems klausimams ir didinti demokratinį Sąjungos veiksmų teisėtumą. Tuo tikslu svarbiausia užtikrinti, kad būtų laikomasi subsidiarumo ir proporcingumo principų. Kartu su šia darbo programa Komisija pateikia komunikatą, kuriame, remiantis išsamia Subsidiarumo, proporcingumo ir veikimo mažiau, bet efektyviau darbo grupės pateikta nuomone, išdėstoma, kaip ketinama stiprinti subsidiarumo ir proporcingumo principų vaidmenį formuojant ES politiką. Atsižvelgiant į šios darbo grupės nuomonę, to bus siekiama įgyvendinant platesnio pobūdžio geresnio reglamentavimo darbotvarkę, pavyzdžiui, atliekant planuojamą padėties vertinimą. Prie šio komunikato pridedamos metinės ataskaitos dėl Europos Komisijos ir

nacionalinių parlamentų santykių, taip pat metinės subsidarumo ir proporcingumo principų taikymo ataskaitos.

III. Tvirtos perspektyvos suteikimas visiems europiečiams

2019 m. gegužės 9 d. Sibiu aukščiausiojo lygio susitikimas vyks lemtingu momentu – praėjus šešioms savaitėms nuo „Brexit’o“ ir likus dviem savaitėms iki Europos Parlamento rinkimų. Tai bus proga vadovams sugrąžinti pasitikėjimą naujos 27 valstybių narių Sąjungos ateitimi. Komisija prie šio proceso, kuris tęsis iki ir po Sibiu susitikimo, prisidės rengdama įvairias ataskaitas ir komunikatus, kuriuose aptariami veiksmai iki 2025 m. Komisija jau pateikė arba pateiks iniciatyvų, kuriomis siekiama:

- stiprinti tarptautinį euro vaidmenį, taip prisidedant prie visuotinių pastangų sustiprinti Europos suverenitetą;
- plačiau taikyti kvalifikuotos balsų daugumos sistemą ir sudaryti sąlygas veiksmingiau priimti sprendimus pagrindinėse mokesčių ir socialinės politikos srityse, kad ES bendrosios rinkos teisės aktai atitiktų ekonomikos ir visuomenės raidą, taip pat keliose tikslinėse mūsų išorės santykių srityse, kad formuojant bendrą užsienio ir saugumo politiką būtų taikomos tinkamos sprendimų priėmimo priemonės;
- remiantis dokumentu „Tvarios Europos kūrimas iki 2030 m.“ plėtoti diskusijas dėl tolesnių su JT darnaus vystymosi tikslais susijusių veiksmų, be kita ko, dėl Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos;
- pakloti pamatus naujai mūsų energetikos ir kovos su klimato kaita institucinei struktūrai, numatant galimybes plačiau taikyti kvalifikuotos balsų daugumos sistemą ir keisti Euratomo sutartį;
- dar labiau sustiprinti 2014 m. priimtas teisinės valstybės priemones;
- išdėstyti, kaip komunikacijos priemonėmis sukurti vieningesnę, stipresnę ir demokratiškesnę Sąjungą.

IV. „Brexit’as“ ir pasirengimas jam

Nors dedama daug pastangų, kad būtų sudarytas susitarimas dėl tvarkingo Jungtinės Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir būsimų ES ir JK santykių sistemos, reikės tam tikrų priemonių, kad dėl Jungtinės Karalystės išstojimo būtų galima pakoreguoti ES *acquis* nepriklausomai nuo derybų rezultatų. Be šešių teisėkūros institucijoms jau pateiktų teisės aktų pasiūlymų, Komisija priims dar du pasirengimo „Brexit’ui“ teisės aktų pasiūlymus, kuriais bus atitinkamai reglamentuojamas vizų išdavimas Jungtinės Karalystės piliečiams po išstojimo ir patikslinamos pirminio ir galutinio energijos suvartojimo vertės, nustatytos energijos vartojimo efektyvumo teisės aktuose. Tie pasiūlymai bus pateikti 2018 m. lapkričio mėn., kad teisėkūros institucijos turėtų pakankamai laiko jiems priimti iki išstojimo dienos.

Iki 2018 m. pabaigos Komisija taip pat pateiks kelis deleguotuosius ir įgyvendinimo aktus, kurių reikia rengiantis „Brexit’ui“. Ji ir toliau atidžiai stebės padėtį vykstant deryboms ir prireikus pasiūlys papildomų priemonių, deramai atsižvelgdama į laiką, kurio reikia, kad teisėkūros institucijos galėtų užbaigti savo darbą.

V. Geresnis reglamentavimas, ES teisės įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas

Nuo kadencijos pradžios Komisija dėjo daug pastangų, kad reglamentavimas būtų geresnis, ir dabar toks reglamentavimas tampa įprasta jos darbo praktika. Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) neseniai pripažino, kad Komisija yra viena iš geriausiai gerosios reglamentavimo praktikos besilaikančių institucijų. Kad dar labiau įtvirtintume šią pažangą, atliekame savo geresnio reglamentavimo politikos vertinimą, o pavasarį pateiksime rezultatų ir įgytos patirties ataskaitą. Tuo tarpu daug dėmesio skirsime tam, kad naudojantis geresnio reglamentavimo priemonėmis būtų kruopščiai išnagrinėta mūsų vykdoma politika ir būtų užtikrinta, kad ji ir toliau atitiktų savo paskirtį ir padėtų išvengti bereikalingų išlaidų. Šios darbo programos II priede išdėstyti svarbiausi vertinimai ir tinkamumo patikros, kuriuos atliksime, be kita ko, atsižvelgdami į REFIT platformos nuomones. Ši platforma tęsia savo darbą – tikimasi, kad ji netrukus pateiks daugiau nuomonių. Tuomet Komisija internete skelbiamoje REFIT rezultatų suvestinėje ir antrajame metiniame naštos tyrime išsamiai pristatys veiksmus, kurių imtasi atsižvelgiant į visas ankstesnes ir naujas nuomones.

Taisyklės, kad ir kaip kruopščiai parengtos, yra veiksmingos tik tuomet, jei jos tinkamai įgyvendinamos praktiškai. Todėl Komisija ir toliau stengsis ne tik kruopščiai rengti teisės aktus, bet ir užtikrinti, kad jie būtų tinkamai taikomi. Veiksmingo ES teisės įgyvendinimo pagrindas yra glaudus Komisijos bendradarbiavimas ir ryšių palaikymas su valstybėmis narėmis. Tęsime dialogą su valstybėmis narėmis, kad padėtume joms įgyvendinti Sąjungos teisę. Ateinančiais mėnesiais reikės nemažų pastangų, kad būtų į nacionalinę teisę perkelti ir įgyvendinti neseniai priimti arba netrukus priimsimi teisės aktai. Be to, Komisija ir toliau didžiausią dėmesį skirs šiurkštiems ES teisės pažeidimams, dėl kurių menksta pridėtinė ES taisyklių vertė, ir prireikus imsis griežtų veiksmų (pavyzdžiui, tokių, kokių neseniai ėmėsi dėl oro kokybės).

VI. Išvada

Likę šios kadencijos mėnesiai bus itin svarbūs – piliečiams pateiksime įgyvendinant Darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo, teisingumo ir demokratinių pokyčių darbotvarkę pasiektus rezultatus. 2019 m. Komisijos darbo programoje išdėstyta aiški ir kryptinga darbotvarkė, pagal kurią ketiname užbaigti darbus, kuriuos įsipareigojome įgyvendinti šios kadencijos pradžioje. Kad ši darbotvarkė būtų užbaigta, t. y. kad būtų priimti ir įgyvendinti visi Komisijos pasiūlymai, ir toliau intensyviai bendradarbiausime su Europos Parlamentu ir Taryba. Tik bendromis pastangomis parodysime piliečiams, kad Europa gali pakeisti padėtį imdamasi kryptingų bei efektyvių veiksmų ir siekdama apčiuopiamų rezultatų. Gegužės 9 d. Sibiu būsime pasirengę įrodyti, kad 27 valstybių narių Europos Sąjunga turi aiškią ateities perspektyvą ir sustiprino tvirtos, vieningos ir suverenios Europos pamatus.